

Referenční knihovník

Referenční knihovník zprostředkovává uživatelům knihovnické a informační služby vlastní knihovny, knihoven oborově nebo regionálně příbuzných a národního systému knihovnických a informačních služeb jako celku, vede evidenci referenčních dotazů, vyhodnocuje zpětnou vazbu kvality knihovnických a informačních služeb pro uživatele vlastní knihovny i celého systému.

Odborný směr:	Média, publicistika a knihovnictví
Odborný podsměr:	knihovnictví, archivnictví
Kvalifikační úroveň:	Střední vzdělání s maturitní zkouškou; Střední vzdělání s výučním listem i maturitní zkouškou
Alternativní názvy:	Librarian
Nadřazené povolání:	Knihovník
Příbuzné specializace:	Knihovník v knihovně pro děti, Knihovník v přímých službách, Knihovník pracovník správy fondů, Knihovník akvizitér, Knihovník katalogizátor
Regulovaná jednotka práce:	Ne

Pracovní činnosti

- Poskytnutí knihovnických a informačních služeb.
- Poskytnutí referenčních a faktografických služeb a informací.
- Vyhledání a formulace odpovědí na informační požadavky uživatelů s využitím interních a externích informačních zdrojů.
- Sledování a hodnocení informačních potřeb a požadavků uživatelů ve vazbě na profilaci a aktualizaci fondů.
- Sestavení jednoduchých rešerší.
- Poskytnutí meziknihovnických služeb (informačních, výpůjčních, reprografických).
- Bibliograficko-lokační zpracování požadavků na meziknihovnické služby, ukládání a vyhledání dat v provozovaných databázích.
- Evidence poskytovaných meziknihovnických služeb.
- Komunikace (osobní, písemná, telefonická) s uživateli.
- Vedení vstupních pohovorů s uživateli.
- Informování uživatelů o rozsahu a právních podmínkách poskytovaných knihovnických a informačních služeb.
- Instruktaže a školení uživatelů o poskytovaných knihovnických a informačních službách instituce.
- Identifikace, vyhledání, výběr a příprava předloh pro kopírovací a reprografické služby uživatelům.
- Vedení agendy vymáhání nesplněných závazků uživatelů.
- Kooperace v národním systému knihovnických a informačních služeb.
- Základní činnosti v oblasti public relations a marketingu knihovny včetně spolupráce s partnery knihovny.
- Prezentace knihovnických a informačních služeb knihovny.

CZ-ISCO

- 44110 - Knihovníci
- 4411 - Knihovníci

Hrubé měsíční mzdy podle krajů v roce 2023

Knihovníci (CZ-ISCO 4411)

Kraj	Mzdová sféra			Platová sféra		
	Od	Medián	Do	Od	Medián	Do
Hlavní město Praha	27 525 Kč	34 762 Kč	45 171 Kč	31 274 Kč	39 131 Kč	54 547 Kč
Středočeský kraj	-	-	-	30 122 Kč	35 853 Kč	43 876 Kč
Jihočeský kraj	-	-	-	28 812 Kč	34 555 Kč	42 847 Kč
Plzeňský kraj	-	-	-	28 862 Kč	35 302 Kč	42 851 Kč
Karlovarský kraj	-	-	-	26 879 Kč	33 975 Kč	42 932 Kč
Ústecký kraj	-	-	-	28 901 Kč	36 443 Kč	44 360 Kč

Kraj	Mzdová sféra			Platová sféra		
	Od	Medián	Do	Od	Medián	Do
Liberecký kraj	-	-	-	29 569 Kč	35 113 Kč	43 485 Kč
Královéhradecký kraj	-	-	-	27 431 Kč	34 159 Kč	44 008 Kč
Pardubický kraj	-	-	-	26 713 Kč	33 800 Kč	41 148 Kč
Kraj Vysočina	-	-	-	28 989 Kč	34 216 Kč	40 859 Kč
Jihomoravský kraj	31 153 Kč	36 666 Kč	48 692 Kč	26 775 Kč	34 239 Kč	44 363 Kč
Olomoucký kraj	-	-	-	26 697 Kč	33 659 Kč	42 169 Kč
Zlínský kraj	-	-	-	29 247 Kč	34 819 Kč	43 569 Kč
Moravskoslezský kraj	-	-	-	28 138 Kč	34 215 Kč	42 826 Kč

Hrubé měsíční mzdy v roce 2023 celkem

Medián za ČR celkem

CZ-ISCO		Mzdová sféra	Platová sféra
4411	Knihovníci	33 561 Kč	35 572 Kč

ESCO

Kód podskupiny	Název podskupiny v ESCO	URL - podskupiny v ESCO
4411	Knihovníci	http://data.europa.eu/esco/isco/C4411

Pracovní podmínky

Název	1	2	3	4
Duševní zátěž	x	x		
Zátěž teplem	x			
Zátěž chladem	x			
Zátěž hlukem	x			
Zátěž vibracemi	x			
Zátěž prachem	x			
Zátěž chemickými látkami	x			
Zátěž invazivními alergeny	x			
Zátěž biologickými činiteli způsobujícími onemocnění	x			

Typ JP	ID			
WorkUnitTypeEnum.2	101834			
Název	1	2	3	4
Zátěž ionizujícím zářením	x			
Zátěž neionizujícím zářením a elektromagnetickým polem včetně laserů	x			
Zraková zátěž	x			
Celková fyzická zátěž	x			
Zátěž trupu a páteře s převahou statické práce (manipulace s břemeny)	x			
Lokální zátěž - zátěž malých svalových skupin	x			
Lokální zátěž jemné motoriky	x			
Zátěž prací v omezeném nebo uzavřeném prostoru	x			
Zátěž prací v nevhodných pracovních polohách	x			
Práce ve výškách	x			
Zvýšené riziko úrazu pracovníka	x			
Zvýšené riziko obecného ohrožení	x			
Pracovní doba, směnnost	x			

Legenda:

- 1. Stupeň zátěže (minimální zdravotní riziko)
Faktor se při výkonu práce nevyskytuje nebo je zátěž faktorem minimální, vliv faktoru je ze zdravotního hlediska nevýznamný.
- 2. Stupeň zátěže (únosná míra zdravotního rizika)
Ze zdravotního hlediska je míra zátěže faktorem únosná, nepřekračuje limity stanovené předpisy, vliv faktoru je akceptovatelný pro zdravého člověka.
- 3. Stupeň zátěže (významná míra zdravotního rizika)
Úroveň zátěže překračuje stanovené limitní hodnoty expozice (zátěže), na pracovištích je nutná realizace náhradních technických a organizačních opatření, nelze vyloučit negativní vliv na zdraví pracovníků.
- 4. Stupeň zátěže (vysoká míra zdravotního rizika)
Úroveň zátěže vysoce překračuje stanovené limitní hodnoty expozice, na pracovištích musí být dodržován soubor preventivních opatření, častěji dochází k poškození zdraví.

Kvalifikace k výkonu povolání

Školní vzdělání

Nejvhodnější školní přípravu poskytují obory:

Typ	Název	Kód
RVP	Knihkupecké a nakladatelské činnosti	66-43-M/01
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru informační služby, knihovnictví	7241M

Vhodnou školní přípravu poskytují také obory:

Typ	Název	Kód
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru publicistika	7242M
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru gymnázium	7941K
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru knihkupectví	6643M
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru ekonomika odvětví (oborů)	6443M
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru ekonomika a podnikání	6341M
KKOVTypeEnum.1	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru administrativa	6342M

Další vzdělání

Profesní kvalifikace

- Referenční knihovník/knihovnice (72-007-M)

Kompetenční požadavky

Odborné dovednosti

Kód	Název	Úroveň 1-8	Vhodnost
m22.D.1013	Orientace v základních elektronických informačních zdrojích	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.1011	Orientace v nakladatelské politice v ČR a zahraničí	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.1012	Orientace v aktuálně vydávaných titulech	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.6001	Poskytování bibliografických a rešeršních služeb v knihovnách s lokální a regionální působností	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.8001	Poskytování výpůjčních služeb v knihovnách s lokální a regionální působností (včetně meziknihovních)	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.8011	Evidence, katalogizace a adjustace v knihovnách s lokální působností	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.8018	Ovládání automatizovaného knihovního systému v relevantních modulech	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.8005	Vyhledávání bibliografických a faktografických informací, jejich ověřování a správaází dat	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.D.6009	Formální a obsahová analýza textu	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22.C.1001	Odborná komunikace se čtenáři, uživateli a zákazníky v knihovnách	4	CompetenceSuitabilityEnum.2

Popisy úrovní naleznete zde: https://nsp.cz/downloads/Priloha_c2_manualu.pdf

Odborné znalosti

Kód	Název	Úroveň 1-8	Vhodnost
m22._.0001	knihovnické a informační služby	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
j34._.0012	literatura	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0002	státní informační a kulturní politika, informační procesy, instituce v informační oblasti	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0003	normy, standardy a metody zpracování knihovních fondů (AACR, MARC /UNIMARC, Konspektus ad.)	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0004	automatizované knihovní systémy české i zahraniční	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0006	informační potřeby a bariéry	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0007	formy a metody individuální a kolektivní práce s uživatelem knihovnických a informačních služeb	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0008	organizace a ochrana knihovního fondu	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0012	profilování, budování, zpracovávání a katalogizace informačních, knihovnických a archívních fondů	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0021	metody zpracovávání rešerší	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0031	pravidla ochrany osobních údajů, autorské právo v ČR a zahraničí	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0032	vývoj písemnictví, psacích látek a potřeb, dějiny knihy a knihovnictví	1	CompetenceSuitabilityEnum.2
j22._.0016	počítačové zpracování textů a tabulek	4	CompetenceSuitabilityEnum.2
m22._.0005	principy digitalizace dokumentů a knihovních fondů	3	CompetenceSuitabilityEnum.1
h11._.0006	marketing a marketingová komunikace	4	CompetenceSuitabilityEnum.1
i31._.0001	pravidla evidování korespondence, smluv a dalších dokumentů	4	CompetenceSuitabilityEnum.1

Popisy úrovní naleznete zde: https://nsp.cz/downloads/Priloha_c2_manualu.pdf

Obecné dovednosti

Kód	Název	Úroveň 0-3
b01	Počítačová způsobilost	3
b02	Způsobilost k řízení osobního automobilu	0
b03	Numerická způsobilost	2
b04	Ekonomické povědomí	2
b05	Právní povědomí	2
b06	Jazyková způsobilost v češtině	2

Obecné dovednosti

Kód	Název	Úroveň 0-3
b07	Jazyková způsobilost v angličtině	2
b08	Jazyková způsobilost v dalším cizím jazyce	1

Popisy úrovní naleznete zde: https://nsp.cz/downloads/Priloha_c10_manualu.pdf

Měkké kompetence

Kód	Název	Úroveň 0-5
2.1	Kompetence k efektivní komunikaci	4
2.6	Kompetence k vedení lidí	0
3.3	Kompetence k objevování a orientaci v informacích	4
1.4	Kompetence ke zvládnání stresu a zátěže	3
4.1	Kompetence k aktivnímu přístupu	3
1.1	Kompetence k celoživotnímu vzdělávání	4
4.2	Kompetence k plánování a organizování práce	3
4.4	Kompetence k řešení problémů	3
4.5	Kompetence k samostatnosti	4
4.6	Kompetence k výkonnosti	3
2.3	Kompetence k orientaci na zákazníka a uspokojování zákaznických potřeb	4
1.2	Kompetence k flexibilitě	3
1.3	Kompetence ke kreativě	3
2.2	Kompetence ke kooperaci	3
2.4	Kompetence k ovlivňování a rozvíjení ostatních	3

Popisy úrovní naleznete zde: https://nsp.cz/downloads/Priloha_c9_manualu.pdf